

Op hoop van zegen

Pinksteren, 28 mei 2023, Openbare Geloofsbelijdenis

Voorganger: ds. Jaap van den Akker

Lezing: Handelingen 2: 1-24

KOMEN

- Welkomstwoord (Ouderling van dienst)
- Aanvangslied 'Kom laat ons deze dag' (Lied 672: 1, 3 en 7)
- Moment van Stilte
- Begroeting en bemoediging
- Psalm van de zondag Psalm 27: 1
- Psalm 43 als Kyriëgebed

God, in deze wereld vol onrecht roepen wij u aan
Kom ons geding beslechten
Verlos ons van alles wat u tegen staat.

Wij voelen ons soms in het nauw gedreven, God –
zo veel mensen bekommeren zich niet om U of uw gebod.
Wees ons dan nabij, bij u zoeken we ons houvast.

God kom ons bevrijden
Zend uw waarheid en uw licht
Doe ons opstaan.
Doe ons opstaan en komen naar uw huis

Dat we uw liefde morgen ervaren
Dat we opleven, vieren en vrolijk zijn
Dat we leven als kinderen van u, onder uw hoede.

Wees zo met ons, deze viering, dit leven lang
Ontferm u over ons en over heel uw schepping, amen

- Glorialied 'Om voor elkaar te zijn uw oog en oor' (Lied 973)

WOORD

- Met de kinderen

Gebed

Gesprek

Lied: "t is feest vandaag" (Lied 683)

- Schriftlezing Handelingen 2, 1-24
- Lied: 'Leun op Mij' – Ruth Jacott (<https://www.youtube.com/watch?v=AbShjVihZM4>)
- Preek

Ik denk dat we het eerst over morgen moeten hebben.

Twééde Pinksterdag.

En ik las gisteren in de krant dat u graag de Tweede Pinksterdag wilt houden als vrije dag. Logisch natuurlijk, je gaat niet zomaar een vrije dag inleveren. Maar zelfs al u er een nieuwe vrije dag voor terug krijgt, Bevrijdingsdag, of Keti Koti, dan nog gaat u liever op 29 mei naar familie of de natuur in, dan op 1 juli of op 5 mei.

Lang weekend • Pinkstermaandag moet een officiële vrije dag blijven, vinden Nederlanders. Dat blijkt uit onderzoek van Trouw.

Grote meerderheid wil de vrije tweede pinksterdag niet inruilen

Sijjn Ferns
redactie religie&filosofie

Tweede pinksterdag moet blijven zoals die is, zo blijkt uit een onderzoek door Panel Inzicht in opdracht van Trouw. Het onderzoek is uitgevoerd door Panel Inzicht in opdracht van Trouw onder duizend Nederlanders die representatief zijn voor onze bevolking.

Ook al heeft tweede pinksterdag voor de meeste respondenten geen religieuze betekenis, toch hechten ze waarde aan deze dag als officiële vrije dag.

Voor 77 procent van de respondenten moet pinkstermaandag een officiële vrije dag blijven. Een klein gedeelte (11 procent) wil tweede pinksterdag inruilen voor een andere feestdag. Van deze groep kiest de helft voor Bevrijdingsdag als plaatsvervanger. Nu hebben de Nederlanders maar één keer in vijf jaar op 5 mei een officiële vrije dag. Het Suikerfeest en Kerktok scoren veel minder goed als opvolgers van tweede pinksterdag.

Binnen twee derde van de werkende respondenten geeft aan dat het op hun werk nog niet mogelijk is om tweede pinksterdag in te ruilen voor een andere feestdag.

De mensen die alles willen hou-

den zoals het nu is, geven in overgrote meerderheid aan dat ze tweede pinksterdag bij de Nederlandse cultuur vinden horen. Minderheden moeten zich aanpassen, zegt een ander deel (20 procent) van de voorstanders van pinkstermaandag als nationale feestdag.

Voor veel mensen is tweede pinksterdag nog altijd een sociaal gebeuren, wijst het onderzoek uit. Ze nemen de tijd om eens lekker uitgebreed te koken, brengen tijd door met familie of gaan lekker de natuur in. Liever dan dan naar de menuboulevard, de grote verliezer van dit onderzoek.

Religieuze feestdag
Een kleine groep grijpt de gelegenheid aan voor de grote schoonmaak. Daarbij valt op dat jongeren meer aandacht hebben om het huis aan kant te maken dan vijftigplussers. Ook gaan veel mensen met Pinksteren een lang weekend weg.

Met Pinksteren, vijftig dagen na Pasen, vieren christenen wereldwijd het moment van de 'uitsterting van de Heilige Geest'. Nadat er in de Reformatie een hoop feesten vervielen, zijn de 'veesde' feestdagen in protestantse landen als een soort compensatie gebleven. In 1815 kreeg Nederland zijn 'zondagswet'. Daarin kwam

te staan dat tweede kerstdag, tweede paasdag en tweede pinksterdag vrije dagen zijn.

Van de respondenten beschouwt 61 procent tweede pinksterdag niet als een religieuze feestdag, 39 procent doet dit wel. Deze groep neemt op pinkstermaandag meer dan andere tijd voor bezinning, staat langer in de keuken om culinair uit te pakken en spreekt meer af met familie.

De meeste deelnemers vinden dat er een extra vrije dag naar keuze moet komen (58 procent is hier voor, 42 procent is er tegen). Verreweg de meeste voorstanders hiervan laten wel weten dat geen bestaande vrije dag voor te willen opgeven.

Vanaf de jaren negentig is door christelijke leiders regelmatig gesproken om tweede pinksterdag op te geven, en bijvoorbeeld te vervangen door een islamitische feestdag. Kerkhistoricus Peter Nissen weet wel waarom dat nog niet is gebeurd. "Mensen zijn nu eenmaal gehecht aan hun vrije-dagen. Bovendien zien velen zo'n dag als onderdeel van de nationale cultuur en identiteit. Verandering daarin ervaren ze dan als een bedreiging van hun identiteit."

vandaag 1011
in Zuid-Europa heeft niemand vrij

ADVERTENTIE

SACHA BRONWAS
LUISTE

Deze meespepende roman neemt je mee naar het Parijs van de jaren tachtig en nu.

Lees iedere zondag een extra editie
Trouw.nl/edities

Trouw

Dat is toch opmerkelijk, omdat in hetzelfde onderzoek van Trouw twee derde van de ondervraagden tweede Pinksterdag niet het christelijk geloof verbindt.

De meeste Nederlanders hebben geen idee wat je met Pinksteren viert en hebben dus ook geen idee waar ze die tweede pinksterdag aan te danken hebben. Hij is uitgevonden na de reformatie, omdat er opeens heel veel vrije dagen wegvielen, doordat er in het protestantse Nederland geen heiligendagen meer waren.

Dus om te weten waarom u morgen vrij heft, is het misschien een goed idee om te weten wat we vandaag vieren.

Op deze eerste Pinksterdag.

We kijken wat Lucas er overschrijft – Lucas is de schrijver van het boek van de Handelingen van de Apostelen waaruit Marten en Ineke zojuist lazen.

“Het is het derde uur na zonsopgang.”

Lucas is nogal precies. Laten we daarmee beginnen.

Pinksteren is het enige feest waarvan we precies weten wanneer het was.

Kerst. Dat hebben we ooit in de vierde eeuw of zo geplaatst in de nacht van 24 op 25 december. Dat kwam goed uit vanwege de zonnewende, en vanwege een Romeinsfeest dat er een beetje op leek.

Het paasfeest, daarvan weten we dan tenminste precies de dag. Namelijk vroeg in de morgen van de eerste dag van de week, na de Sabbat van Pesach – het joodse paasfeest.

Maar nu, nu weten we het precies. Het is vijftig dagen ná Pasen en op het derde uur na zonsopgang.

Het derde uur van de dag. Zeg maar negen uur 's morgens. De slaven en de gewone mensen waren al drie uur aan het werk. De rijken zaten aan het ontbijt net op.

Het derde uur. Het is het beslissende uur. Het is het uur waarop Jezus werd gekruisigd (Mc 15: 25). Nu zijn we op de minuut af vijftig dagen verder. Vijftig. Zeven maal zeven plus een. En als zeven dan het getal van de volheid is, hoe vol wil je het dan hebben : zeven ker zeven plus één. Nu komt de voltooiing. Deze dag is de apotheose.

Maar wat gebeurt er nu eigenlijk?

Dat is nog niet zo duidelijk.

Alle *special effects* worden uit de kast gehaald in het verhaal van Lucas. Alsof je naar een Avengersfilm zit te kijken of een ander spektakelfilm.

Het begint met het woord *plotseling*. Als een donderslag bij heldere hemel. De leerlingen zitten daar een beetje zielig bij elkaar. Ze weten zich met de situatie geen raad. Zonder Jezus is het leven zinloos geworden. Alles wat Jezus hen verteld heeft ook over deze tijd na zijn opstanding lijken ze te zijn vergeten.

En dan plotseling...

Ook dat gebeurt regelmatig in de bijbel. Het zal plotseling gebeuren had de profeet Jesaja al ooit gezegd. En in het kerstverhaal staat er plotseling een engel voor de herders in de donkere nacht en even later al even plotseling een heel leger engelen. In het paasverhaal was er plotseling een aardbeving en rolde de engel de steen weg. Plotseling stonden er twee mannen in witte kleren bij de vrouwen staan die het lege graf ontdekten. Of plotseling stond Jezus in de kamer waar de leerlingen bang bij elkaar zaten en hij zei: vrede voor jullie.

Plotseling - dat betekent in iedereen geval: tegen alle berekening in. Onverhoeds, onverhoopt ook.

Maar wat gebeurt er dan zo plotseling?

Plotseling klonk er uit de hemel een geluid als van een hevige windvlaag. Windkracht 10 op de pier van Scheveningen. Geraas van een geweldige adem die komt. Zoals ooit. Bij de grondlegging van de wereld: Gods Adem zweefde, waaide, boven de wateren. Of toen Gods adem het water aan de kant blies en het slavenvolkje uit Egypte een doortocht gaf naar de vrijheid.

Het geluid als van een hevige windvlaag. Levensadem. Hier gebeurt nieuwe schepping. Hier worden mensen bevrijd. Hier gaat iets nieuws beginnen.

Er verschenen aan hen een soort vlammen, die zich als vuurtongen verspreidden en zich op ieder van hen neerzetten. Vuur – ook hier klinkt de hele bijbel mee, aan de hand van het Pinsterverhaal doen we vanochtend de belijdeniscatechese nog even over. Vuur dat herinnert aan de ontmoeting van Mozes met God – diep in de woestijn, bij een struik die in brand stond en toch groen bleef. Het doet denken aan de vuurkolom die 's nacht aan het volk van Israël liet zien dat God erbij is. Dat God zorgt voor licht in de nacht.

En dan die tongen van vuur. De tong dat is een gevaarlijk orgaan. Hoe vaak floep je er niet wat uit waar je later spijt van hebt. Met een scherpe tong kan je die ander fileren, te kijk zetten. Overtroeven. De tong is in de bijbel vaak de tong van de machthebber. Die spreken met een gladde tong.

Hier op deze vijftigste dag krijgen de leerlingen van Jezus een nieuwe tong. Dit is het omgekeerde van de Babylonische spraakverwarring. Hier wordt niet meer met een dubbele tong gesproken. Hier versta je elkaar. Met deze vuurtong zeg je waar het op staat.

Hier wordt met het hart gesproken. De taal die iedereen verstaat. Van Naastenliefde. Van weten dat je ertoe doet, van horen dat je er mag zijn. Hier wordt de taal van God gesproken. Zonder woorden vaak. Meer met daden.

Iedereen hoort zijn of haar eigen taal.

Wat je altijd al had willen horen, maar nooit hebt durven zegen.

De stem van je hart of je geweten.

Hier begint het leven opnieuw.

Hier worden mensen opnieuw geboren.

9 uur 's morgens.

De wekker loopt af.

De hoogste tijd om op te staan.

Opstaan – inderdaad. Zoals die twaalf leerlingen deden op deze dag van de voltooiing. De dag van de apotheose.

Dit verhaal schudt ons wakker. Het stelt vagen aan ons. Durven wij op te gaan in al die beelden uit het verhaal. Komen al die Bijbelse verhalen van schepping, van nieuwe adem vinden, van licht in de duisternis, van elkaar willen en durven verstaan. Van opnieuw naar jezelf luisteren en het durven: opstaan, opengaan, naar buiten gaan – komen al die verhalen ook in ons tot leven? En hoe klinkt dat dan, die taal die iedereen verstaat?

Dat staat verderop in het verhaal. Het gedeelte dat Ineke las. Petrus spreekt die taal. Het is de taal van een visioen. Van een nieuwe wereld. Een wereld die God wil en ook heeft geschapen. Een wereld die ook nu al te vinden is als je het wil zien. En een wereld die komt, die het waard is om naar toe te leven.

Het is de wereld zoals Joel hem schildert:

Jongeren zullen visioenen zien en oude mensen dromen dromen. Joel droomt van een wereld waar het goed is. Waar jongeren een toekomst hebben, waar ouderen in rust kunnen terugkijken. Een wereld waar vrede heerst en mensen elkaar zien en verstaan.

En Petrus voegt er iets aan toe vandaag: hij zegt: "Dat is nu! Die wereld is nu aangebroken." "Dit is het," zegt hij. Die belofte van Joel wordt hier en nu vervuld.

Als je gelooft dan zie je het.

En ze zagen het hoor. Die Parten en Elamieten, Kretenzen en Arabieren en welke moeilijke namen er net ook voorbij kwamen.

Ze gingen er voor.

Niet van wegen de wonderen – de wind hadden zij niet gehoord en de vlammen hebben ze niet gezien.

Maar ze verstaan de taal die Petrus spreekt.

Het is de taal van het leven zoals iedereen dat wil.

Ze geloven. Dat dat wat Jezus deed. Luisteren, spreken, genezen, er echt zijn voor mensen, met volle aandacht. Dat die manier van leven het echte leven is. Dat dat is wat God van ons vraagt.

En ze geloven dat God dat ook bewezen heeft door Jezus over de dood de heen te tillen. En dat zij ook zelf in hem opstaan.

Het is 9.00 uur

Dat is Pinksteren. Dat vieren we vandaag – dat vieren we morgen.

Laat dat geloof toe. En je gaat het zien. In een wereld die onaf is en weerbarstig en vol van lijden en haat. In deze wereld is ook iets anders te ontdekken. Een wereld van een God die ons bij de hand neemt en ons wijst op al die plekken waar zijn koninkrijk te vinden is, omdat mensen in het spoor van Jezus durven gaan. Op hoop van zegen.

Op hoop van zegen gaan jullie vandaag: Ineke, Maarten, Thomas en Carlo, en over een paar weken ook Jacqueline.

Op hoop van zegen gaan wij als gemeente van Christus in deze kerk.

En ik nodig u als gasten in onze kerk uit om het er op te wagen – op hoop van zegen te leven in het spoor van Jezus. De wereld ziet er op eens heel anders uit.

Niet hopeloos, maar vol vuur en adem, vol perspectief.

Amen

- Muzikaal intermezzo: You say - Lauren Daigle (<https://www.youtube.com/watch?v=slaT8Jl2zpl>)

GELOFSBELIJDENIS

- Presentatie
- Inleiding en geloofsbelijdenis

De afgelopen tijd hebben we met elkaar nagedacht over de woorden van het geloof.

We zijn op zoek gegaan naar woorden voor ons geloof. Woorden waarin we vertellen over wie God voor ons is. Woorden die geworteld zijn in het leven van alledag.

Die woorden delen we vandaag.

Als we zeggen: “Ik geloof in God”,

bedoelen we daarmee de God van Sara en Abraham.

Een god die alleen God wil zijn in, voor, met en door mensen.

Die schepper is van hemel en aarde

en niet langer een aarde wil die woest en leeg is door honger en geweld, maar een wereld waar mensen in vrede met elkaar kunnen leven.

Die Zijn volk heeft geleid uit Egypte als belofte van bevrijding voor alle volkeren op aarde.

Zo is Hij een bron van liefde en hoop in ons midden.

In Jezus Christus zien we hoe God op aarde aanwezig is:

Liefde, rechtvaardigheid, ontferming, licht in de duisternis.

Hij bleef trouw aan de mensen, zelfs toen zij zich tegen Hem keerden.

Hij bleef trouw tot het uiterste: de dood aan het kruis.

Wij geloven dat Hij niet tevergeefs heeft geleefd en is gestorven, maar dat God Hem heeft opgewekt en in Hem iedereen die gaat in Zijn spoor.

Wij geloven dat de heilige Geest, de Geest van Gods liefde, ons opwekt Jezus te volgen en ons inspireert en leidt.

In de gemeente vinden we een plek waar we over de woorden van het geloof mogen nadenken en spreken.

Waar we mogen twijfelen en ons verdriet kunnen delen als het allemaal anders gaat dan we gehoopt hadden.

Maar ook waar gelachen en gezongen mag worden, omdat er iets doorbreekt van Gods liefde.

- Vragen
 - Belijd je dat de Heer je God is, dat zijn koninkrijk nabijgekomen is in Jezus Christus en dat de Heilige Geest je helpt te geloven?
 - Beloof je open te staan voor God's aanwezigheid in ons midden?
 - Beloof je, samen met deze gemeente, als onderdeel van de wereldwijde kerk, in te staan voor lofprijzing en viering, vrede en recht en een bewoonbare wereld?
- Gebed
- Doop, zegening, handoplegging
- Zegenlied: Psalm 121: 1 en 4

- Vraag aan de gemeente:
- Gezongen Apostolische geloofsbelijdenis

ANTWOORD

- Dankgebed en voorbeden, stil gebed, Onze Vader
- Collecte (1. Gambia project, 2. Zendingsproject Jeannet Bierman)

GAAN

- Slotlied 'Geest van hierboven' (Lied 675)
- Zegen, gevolgd door gezongen "Amen"
- Orgelspel